Bizalmas!

FARKAS MIHÁLY

AZ ÚJ SZAKASZ ÉS A POLITIKAI TÖMEGMUNKA FELADATAI

Előadás a KV apparátusa munkatársai előtt
1953 november 22

SZIKRA
BUDAPEST 1953

Felelős kiadó a Szikra Könyvkiadó vezérigazgatója

Tisztelt Elvtársak!

Pártunk történelmi jelentőségű júniusi határozatáról, valamint az új kormányprogrammról minden túlzás nélkül el lehet mondani, hogy mindkettő népünk egyöntetű helyeslésére talált. Maga a párt, de a párt sorain túl a magyar munkásosztály, a dolgozó parasztság, értelmiség érzi pártunk és kormányunk politikájának igazát, milliók érzik, hogy a párt és a kormány az eddiginél jobb élet felé viszi az országot. Abban, hogy a nép pártunk és kormányunk politikáját mind erőteljesebben igaznak, helyesnek érzi, magáénak vallja — van új politikánk legyőzhetetlen ereje. Ma újra, mint a multban, már nemcsak a kommunisták, de népünk is azt mondja: a párt helyes úton jár, helyes a párt politikája.

Nagy-Budapest XI. kerületének legutóbbi pártaktíva ülésén — amely Központi Vezetőségünk október 31-i határozatát tárgyalta — a vitában *T. Nagy László* elvtárs, az Épületelemgyártó Vállalat igazgatója felszólalásában többek között a következőket mondotta: „Eddig a legnépszerűbb határozat, amit a párt az utóbbi időben hozott — így vélekednek az üzem dolgozói a Központi Vezetőség júniusban és októberben hozott határozatairól. És mert a dolgozók magukénak vallják ezeket a határozatokat — mondta T. Nagy László elvtárs — az foglalkoztatja őket mindenek előtt, hogy mit kell tenni annak érdekében, hogy ezeket a nagyszerű határozatokat maradéktalanul végre is hajtsák."

Merem állítani, Elvtársak, hogy az, amit T. Nagy László elvtárs felszólalásában a Központi Vezetőség októberi határozatáról mondott, az nemcsak az Épületelemgyártó Vállalat

dolgozóinak, hanem a magyar dolgozók millióinak a véleménye, részben már ma, és a jövőben még inkább ez lesz. Ahhoz, hogy pártunk új politikája valóban mélyen éljen népünk lelkében és szívében, népünk gondolkodásában és cselekedeteiben, elsősorban arra van szükség, hogy a kommunisták százezrei megértsék pártunk politikáját, pártunk Központi Vezetőségének nagyjelentőségű határozatát, mert ez a feltétele annak, hogy népünk, munkásosztályunk, a dolgozó parasztság és az értelmiség is megértse, magáévá tegye azt; hogy a milliós tömegek pártunk nagyszerű politikájának lelkes végrehajtóivá váljanak.

Sajnos, vannak pártunkban olyan funkcionáriusok, akik nem eléggé mélyednek el a júniusi és októberi határozatok tanulmányozásában, azokat nem értik meg és ennek következtében helytelenül is magyarázzák. Gyakran az az érzése az embernek, amikor különösen kerületi vagy üzemi pártszervezetekben pártunk egyszerű tagjaival elbeszélget, hogy a munkások és parasztok jobban megértik a párt politikáját, mint a párt- vagy állami felsőbb szervek egyes munkatársai, egyes vezetői. Vannak, akik nem látják világosan a júniusi és októberi határozatok összefüggését, a két határozat közötti politikai egységet és azt hiszik, hogy a párt Központi Vezetősége az októberi teljes ülésén a júniusi határozattól eltérő, más politikai vonalat dolgozott ki. Ez, Elvtársak, tévedés! A Központi Vezetőség októberi határozata a júniusi határozattal szemben nem valami új vonalat jelent, hanem a júniusi határozat elmélyítését, gazdagítását, továbbfejlesztését. A párt politikáját nem jellemzi — és nem is jellemezheti — merevség, mozdulatlanság. Az is, mint minden, változik és fejlődik. De egyeseket megtéveszt talán az, hogy nem a júniusi, hanem az októberi határozatban mondja ki a párt, hogy népi demokráciánk fejlődésében, pártunk harcában új szakasz kezdődött. Ezt az új szakaszt pártunk júniusi határozata indította el, de pártunk csak az októberi határozatában jelenti ezt ki, mert a kialakult helyzet tudományos, sokoldalú elemzése következtében most állapította csak meg, hogy a szocializmus építésének valóban új szakaszába léptünk.

Véletlen jelenség-e ez az új szakasz? Erőltetett meghatározás-e ez? Nem, Elvtársak, sem az egyik, sem a másik! Az új szakasz fejlődésünk törvényszerű következménye. Pártunk ereje abban van, hogy a szocializmus építését az objektív, az emberek akaratától független gazdasági törvények tudományos ismeretére támaszkodva vezeti. Csak abban az esetben lehet helyesen vezetni, a párt politikáját csak abban az esetben lehet helyesen meghatározni, ha pártunk ismeri e törvények működését, hatásait és következményeit. Csak ezeknek a törvényeknek ismerete birtokában tudja a párt a feladatokat helyesen meghatározni, csak ez teszi a párt számára lehetővé, hogy előrelásson és ne csak a ma, de a holnap távlatai alakulásának a szempontjából legyen képes meghatározni a ma feladatait.

Sok hiba nem kis mértékben, sőt mondhatnám elsősorban azért csúszott be pártunk politikájába, mert a párt vezetése nem volt eléggé tudományos. A vezetésnek erős empírikus vonásai voltak és gyakran a prakticizmus, a sablonosság nyomta rá bélyegét a párt vezetési stílusára. Pártunk most ezen is változtat és mindjobban biztosítja, hogy a párt vezetése a marxi-lenini tudomány követelményeinek megfelelően történjék, hogy a vezetés mind magasabb elméleti, tudományos színvonalra emelkedjék. Pártunk Központi Vezetősége a párt politikáját mély marxi-lenini bírálatnak vetette alá. A marxizmus, a marxi-lenini tudomány követelményei szempontjából vizsgálta felül pártunk Központi Vezetősége a párt június előtti politikáját, a szocializmus építésének irányvonalát, pártunk vezetési stílusát és pártunk belső életét. Ennek a bírálatnak eredményeként állapította meg pártunk többek között, hogy népgazdaságunk fejlődésében komoly aránytalanságok keletkeztek. Ez az aránytalanság azt jelenti, hogy népgazdaságunkban komoly és fokozódó ellentmondás alakult ki. Pártunk júniusi határozatának nagy jelentősége többek között

abban van, hogy felfedte, feltárta népgazdaságunk fejlődésének ezt az ellentmondását és meghatározta elvileg és gyakorlatilag azokat az intézkedéseket, melyek lehetővé teszik a feltárt éles ellentmondások megszüntetését. Az ellentmondást a nagyfokú aránytalanság okozta.

Milyen aránytalanságról van itt szó? Kettős aránytalanságról: egyrészt az ipar és mezőgazdaság fejlődésében bekövetkezett aránytalanságról és másrészt az iparon belül bekövetkezett aránytalanságról.

Nézzük meg ezt a kérdést a számok tükrében. Az ipar termelési volumenjének alakulása a következő:

Ha az 1938-as évi termelési volument száznak veszem, akkor az ipar 1953-ban 277,1 százalékos fejlődést ért el 1938-cal szemben. Az ipar egészének fejlődésén belül 1938-hoz képest lényegesen csökkent a kisipar és nagymértékben fejlődött a gyáripar. A gyáripar termelése 1953-ban közel három és félszerese az 1938. évinek. Ha iparunk e hatalmas fejlődésével szembeállítom a mezőgazdasági termelés volumenjének alakulását, akkor a következő képet kapjuk: a mezőgazdaság termelése 1953-ban közel 20 százalékkal haladta meg az 1949. évit — azonban még az olyan kedvező termésű 1951 és 1953-as években sem érte el az 1938-as évi színvonalat. A mezőgazdasági beruházások viszonylag alacsony mértéke nem tette lehetővé, hogy a mezőgazdasági termelés megfelelően növekedjék. A mezőgazdaság gépesítése ennek következtében nem érte még el a tervben előírt színvonalat sem. A mezőgazdaság termelési volumenjének alakulása a következőképpen fejlődött: 1938-at 100-nak véve, 1952-ben 74,9 százalékot, 1953-ban 95,8 százalékot ért el. A felemelt ötéves terv szerint az ismert 85 milliárdból 48,2 százalékot az iparba ruháztunk be. Ha vesszük a mezőgazdasági beruházások értékét, az összes beruházások százalékából, úgy megállapítható, hogy az eredeti ötéves terv szerint 15,7 százalékot, a felemelt ötéves terv szerint pedig 12,9 százalékot szándékoztunk a mezőgazdaság fejlesztésére fordítani. Az 1953. év végéig a várható tényleges beruházás azonban csak 11,4 százalékot tesz ki.

E számok tükrében világosan látható az ipar hatalmas, túlzott fejlesztése és a mezőgazdaság komoly lemaradása. E számok szemléltetően mutatják népgazdaságunkban, az ipar és mezőgazdaság közötti ellentmondásokat. De — mint már mondottam — aránytalanság mutatkozik az ipar fejlődésén belül is. Csak egyetlen számtáblázattal kívánom ezt illusztrálni.

Nézzük meg, milyen a termelés százalékos megoszlása a nehézipar, a könnyűipar és az élelmiszeripar között:

	1938	1953
Nehézipar	39,8%	56,2%
Könnyűipar	39,5%	24,7%
Élelmiszeripar ..	20,7%	19,1%
	100%	100%

Mihez vezet az ipar és mezőgazdaság, valamint a nehézipar, a könnyűipar és az élelmiszeripar termelése közötti aránytalanság? Mit jelent e két területen a lemaradás?

A felvetett kérdésekre a válaszadásnál figyelembe kell venni, hogy a szocializmus építésének következtében komolyan megnőtt munkásosztályunk létszáma, megnőtt — és továbbra is nőni fog — népünk anyagi és kulturális igénye. Munkásosztályunk, a dolgozó parasztság, az értelmiség joggal akar jobban, kulturáltabban élni, hiszen — helyesen — ebben is látja a szocializmus építésének értelmét. Mindezzel pártunknak és kormányunknak feltétlenül számolnia kell. Ennek megfelelően a szocializmus építését úgy kell vezetni, hogy a termelés mindinkább kielégítse népünk fokozódó anyagi és kulturális igényeit, hiszen tudvalevő, hogy a szocializmusban a termelés legfőbb célja a dolgozók anyagi és kulturális szükségleteinek mind nagyobb mérvű kielégítése. Ahhoz, hogy népünk jogos, fokozódó anyagi és kulturális igényeit ki tudjuk elégíteni, szük-

ség van mindenekelőtt fejlett, korszerű szocialista iparra és ezen belül természetesen elsősorban nehéziparra. Ezt a fejlett szocialista ipart és ezen belül a nehézipart pártunk és kormányunk vezetésével hősiesen dolgozó munkásosztályunk, a magyar értelmiség hathatós támogatásával létrehozta, megteremtette. Tehát a legfontosabb feltételét népünk fokozódó anyagi és kulturális igényei kielégítésének megteremtettük. De akármennyire is fontos az ipar és a nehézipar, egymagában mégsem elegendő arra, hogy kielégítse népünk fokozódó anyagi és kulturális igényeit. Ahhoz, hogy ezt a feladatot sikeresen meg lehessen oldani, fel kell számolni a mezőgazdaság lemaradását és növelni kell a könnyű- és élelmiszeripar termelésének volumenjét.

Helyesen szögezi le pártunk Központi Vezetőségének határozata, hogy a mezőgazdaság lemaradása népünk jóléte folyamatos emelkedésének legdöntőbb fékjévé vált. A népgazdaság fejlesztésének kérdése ezért nem egyszerűen a parasztság támogatásának kérdése, hanem mindenekelőtt a munkásosztály, egész dolgozó parasztságunk növekvő jóléte biztosításának az alapvető kérdése és ezért a magyar nép nagy ügyévé, a nemzet ügyévé vált.

Itt érkeztem el előadásom azon részéhez, ahol választ kívánok adni arra a kérdésre is, hogy mi az új szakasz lényege.

Sokféleképpen magyarázzák a Központi Vezetőség ülése után az új szakasz tartalmát. Egyesek azt mondják: azért van új szakasz, mert most a döntő feladat a mezőgazdaság fejlesztése, mert most a nehézipar területén a megszilárdítás feladata van soron, avagy azért, mert a termelőszövetkezetekkel kapcsolatosan most nem a területi növekedés, hanem szintén a megszilárdítás feladatait kell megoldanunk.

Akik így magyarázzák az új szakasz lényegét, azok összetévesztik a célt az eszközzel. Ha az elvtársak alaposan áttanulmányozzák a Központi Vezetőség októberi teljes ülésének határozatát, a Politikai Bizottság beszámolóját, Rákosi elvtárs beszédét, akkor megállapíthatjuk, hogy mindkettőben

központi gondolatként népünk életszínvonalának gyorsabb növekedése szerepel.

Az új szakasz lényege abban van, hogy pártunk a szocializmus építésének olyan irányát határozta meg, amely lehetővé teszi népünk — és elsősorban a magyar munkásosztály — életszínvonalának gyorsabb növekedését. Ez alapvetően új a múlttal szemben. Az új szakasz új, nagy céljainak sikeres végrehajtása új módszereket követel és mindenekelőtt szükségessé teszi, hogy pártunk meghatározza, hogy az új szakasz új célját hogyan és milyen eszközökkel akarja elérni. Ezt a feladatot pártunk Központi Vezetősége júniusi és még inkább az októberi teljes ülésén hozott határozataival sikeresen meg is oldotta.

Mit mond erről a Központi Vezetőség teljes ülésének október 31-i határozata?

„A mezőgazdaság lemaradása népünk jóléte emelkedésének *fékjévé* vált. *Ezért most az a feladat, hogy iparosításunk hatalmas eredményeire, viszonylag fejlett nehéziparunkra támaszkodva, fokozott erővel lássunk hozzá mindenekelőtt mezőgazdaságunk elmaradottságának felszámolásához, a mezőgazdasági termelés hozamának emeléséhez. Ez a legközelebbi két-három esztendőre a szocializmus építésének kulcskérdése Magyarországon. Ez további fejlődésünk döntő láncszeme*"*.

Amint hallhatták, a határozat idézett része azzal kezdődik, hogy a mezőgazdaság lemaradása népünk jóléte emelkedésének fékjévé vált.

A mezőgazdaság fejlesztése nem öncél, hanem eszköz az új szakasz új, nagyszerű főfeladatának: népünk jóléte gyorsabb növekedésének sikeres végrehajtására.

Egyesek nem ezt látják a mezőgazdaság fejlesztésében. Először is attól tartanak, hogy miután irányt vettünk a mezőgazdaság erősítésére, az a veszély fenyeget bennünket, hogy nem előre, hanem hátrafelé megyünk, hogy visszafejlődünk

* Az MDP Politikai Bizottságának beszámolója a Központi Vezetőség 1953 június 28-i határozatainak végrehajtásáról. Szikra 1953. 50. old.

és ipari országból újra mezőgazdasági országgá válunk. Azok, akik most ilyen „rettegésben élnek" és aggódnak azért, amire büszke egész népünk, elfelejtik, hogy a mezőgazdaság fejlesztésének feladatait korszerűen fejlett ipar nélkül, nehézipar nélkül nem lehet megoldani. A mezőgazdaság fejlesztése egyet jelent azzal, hogy a modern idők, a ma követelményeinek színvonalára kell emelnünk a mezőgazdaságot. Ehhez, Elvtársak, a traktorok, kombájnok, kultivátorok, arató- és cséplőgépek, korszerű szállítási eszközök, mezőgazdasági gépek tízezrei kellenek. Hogy lehet mindezt nehézipar nélkül megoldani? Sehogy sem! A mezőgazdaság korszerű fejlesztéséhez óriási mennyiségű műtrágya szükséges, ehhez pedig fejlett kémiai ipar kell.

Pártunk Központi Vezetőségének határozata kimondja, hogy a mezőgazdaság fejlesztése a legközelebbi 2—3 esztendő feladata. Miért? Azért, mert ennyi kell a lemaradás behozására és utána, ha ezt a feladatot sikeresen megoldjuk, nagyobb ütemben — állandóan szem előtt tartva népgazdaságunk arányos fejlődését — ismét fejleszthető lesz az ipar és elsősorban a termelőeszközöket gyártó nehézipar!

Egyesek, miután nem értik pártunk októberi határozatának lényegét, azt mondják, hogy a mezőgazdaság fejlesztésével megnő a kulákosodás veszélye, szóval a kapitalizmus növekedésének veszélye a falun. Persze, a kapitalista tendenciák növekedésének a veszélyét látni kell és erről nem szabad megfeledkezni. De ha valaki azt hiszi, hogy a parasztság életszínvonalának — értem ez alatt az egyénileg dolgozó parasztságot — emelése nem helyes, az súlyosan téved! Sztálin erről többek között a következőket mondja: „Nem lehet és nem is szabad támogatnunk az egyéni nagy kulákgazdaságot. De lehet és kell is támogatnunk az egyéni kis- és középparasztságot, emelnünk kell terméshozamát és be kell vonnunk a szövetkezeti szervezettség medrébe"*.

* *Sztálin.* A leninizmus kérdései. Szikra 1953. 228. old.

A középparasztságot nem azzal kell a szövetkezés útjára vinni, hogy növeljük nehézségeit, hogy csökkentjük életszínvonalát, hanem azzal, hogy bebizonyítjuk a szövetkezeti gazdálkodás felsőbbrendűségét, hogy a középparaszt saját tapasztalata alapján jusson arra a meggyőződésre, hogy a szövetkezeti gazdálkodás jobb, kulturáltabb életet biztosít számára, mint az egyéni gazdálkodás.

A párt új politikája nem vezethet a középparasztság kulákosodásához — ezt csak azok tételezhetik fel, akik nincsenek tisztában azzal, hogy amíg a falun nem győz a szocializmus, addig a mezőgazdaságban kétféle termelési mód lesz: a szövetkezeti és a kisárutermelési mód. A mezőgazdaság fejlődésének fő útja a szövetkezeti út, de addig is azonban, amíg ez lesz az egyedüli út, a fejlődés más úton, nem szövetkezeti úton is menni fog. Erről a kérdésről pártunkban már 1948-ban volt vita. *Nagy Imre* elvtárs akkor, ebben a vitában helyesen állapította meg a következőket:

„A szocializmus felé való fejlődés útját egyengető demokratikus szövetkezeti szektorral szemben hiba lenne a nem-szövetkezeti mezőgazdasági szektort egyszerűen kapitalista szektornak tekinteni. Igaz ugyan, hogy ebben a szektorban vannak a kapitalista jellegű kulákgazdaságok, de túlsúlyban a kis- és középparasztok főképpen saját munkán alapuló kisárutermelő gazdaságai vannak, amelyek kettős jellegüknél fogva nem kapitalista gazdaságok. De a nem-szövetkezeti szektort a maga egészében azért sem lehet a kapitalista szektorhoz számítani, mert fejlődésének feltételeit, a nagyipar és nagybankok államosításával közgazdaságunkban végbement demokratikus átalakulás döntően megváltoztatta, amennyiben a nagytőke helyére a szocializmus felé fejlődő államosított szektor lépett és ennek gazdasági hatása érvényesülni fog a nem-szövetkezeti szektorban is. Ennek következtében a kapitalista tendenciák, amelyek a kisárutermelő gazdaságokban is megvannak, a fejlődés folyamán egyre szűkebbre korlátozódnak. Az a körülmény, hogy az egyenlőtlen fejlődés jelentős

szakaszon, ha egyre csökkenő mértékben is, de fennmarad, *nem azt jelenti, hogy a szövetkezeti szektor előre a szocializmus felé, a nem-szövetkezeti szektor* pedig *vissza a kapitalizmus felé* fog fejlődni. Hanem azt jelenti, hogy a kulák-kapitalista gazdaság kivételével a szövetkezeti és nem-szövetkezeti szektor is a demokratikus úton fejlődik a szocializmus felé, azzal a különbséggel, hogy a szövetkezeti szektor gyorsabban (azon belül a magasabb típusú termelőszövetkezet még nagyobb tempóban), a nem-szövetkezeti szektor pedig lassabban fejlődik ebben az irányban."

Nagy elvtárs e megállapításai helyesnek bizonyultak.

Akik a kulákosodás veszélyéről fecsegnek, azok elfelejtik, hogy pártunk új politikája a parasztság felé a proletárdiktatúra olyan időszakában történik, amikor a városban már győzött a szocializmus; megfeledkeznek arról, hogy a szocialista ipar komolyan megszilárdítja a proletariátus hatalmát, hogy a gyárak, bankok, a kereskedelem a proletárdiktatúra kezében vannak, hogy a falun erősödnek a szocializmus hadállásai: a termelőszövetkezetek, gépállomások, állami gazdaságok, hogy a paraszt nem növelheti földtulajdonát, hogy kizsákmányolást a kulák csak nagyon szűk korlátok között gyakorolhat, hogy az állam piacot irányító szerepe mindjobban nőni fog. Mindez elvágja a falu számára a kapitalista fejlődés útját.

A szövetkezetek megerősödése és megszilárdítása most azért is nagyjelentőségű, mert többek között a már meglévő termelőszövetkezetekre az a nagy, történelmi feladat elvégzése vár, hogy az egész magyar dolgozó parasztság számára bebizonyítsák, hogy a mezőgazdaság szövetkezeti szocialista termelési módja jobb, előnyösebb mint a kisárutermelési mód. Pártunk és kormányunk mindent el fog követni, hogy szövetkezeteink ezt a feladatot becsülettel teljesítsék is. Pártunk és kormányunk biztosítani fogja termelőszövetkezeteink olyan fejlődését, olyan megerősödését, amelynek eredményeként szövetkezeteink bebizonyítják majd a dolgozó parasztságnak, hogyha jobban akar élni, akkor neki is rá kell térnie a szövetkezeti gazdálkodás útjára. Szövetkezeteink helyes, egészséges fejlődése, a szövetkezeti parasztok kibontakozó jómódú élete meg fogja könnyíteni a parasztság számára a szocialista irányba való fejlődést. Semmi kétség, hogy pártunk és kormányunk ezt a feladatot sikeresen meg is oldja.

Nagyon tanulságos, hogy vannak olyanok is, akik most attól tartanak, hogy a falu kapitalista irányban fog fejlődni. Persze, aki fél a farkastól, az ne menjen az erdőbe! Én azt hiszem, hogy nekünk inkább attól kell félni, hogy túl sokáig tart az az áldatlan állapot, hogy nincs hazánkban megoldva a gabonaprobléma, hogy kevés és drága a hús, a zsír, a tojás, hogy kevés a hagyma és rosszabbodik a burgonya minősége — sőt mi több — kevés is van belőle. Nem a parasztság életszínvonalának emelésében kell a veszélyt keresni, hanem a mezőgazdaság alacsony hozamában, a mezőgazdaság komoly elmaradottságában. Akik ma a kulákosodás veszélyéről fecsegnek, azok lényegében azt akarják, hogy mindaddig, amíg a falun nem győz a szocializmus, addig ne fejlesszük a mezőgazdaságot és ne adjunk fokozott segítséget az egyénileg dolgozó parasztságnak. Ez a politika egyenlő lenne az öngyilkossággal, azzal, hogy kiéleződne a város és falu közötti ellentét és végső fokon felbomlana a munkás-paraszt szövetség. Ennek az lenne az eredménye, hogy tovább csökkenne a mezőgazdaság termelésének színvonala, ami előbb vagy utóbb nagyon súlyos ellátási nehézségekhez vezetne.

Világos, hogy a párt nem hallgathat azokra, akik a kulákosodás veszélyét felnagyítják, akik megijednek attól, hogy a dolgozó parasztságot is hathatósabban támogatjuk mint eddig. Az, aki a szocializmus építését úgy akarja vezetni, hogy az a falu és város ellentéteinek növekedését idézi elő, — enyhén szólva — alig értett meg valamit a marxizmusból, Marx, Engels, Lenin, Sztálin tanításából, a szocializmus építésének törvényeiből. A szocializmus építését úgy lehet megoldani, hogy a város és falu között az ellentétek mindinkább csökkenjenek és végső fokon eltűnjenek, de ehhez

helyes politikára van szükség és ezt a helyes politikát dolgozta ki a Központi Vezetőség a júniusi és októberi teljes ülésén.

Az új szakaszban pártunknak végérvényesen meg kell oldania a gabonaproblémát, a hús és zsír problémáját, népünk életszínvonala emelkedésének e döntő tényezőit. Ezt célozza pártunk határozata a mezőgazdaság fejlesztéséről. Ezért ez a politika a munkásosztály, egész népünk igaz politikája.

Ki az, aki elsősorban és mondjuk meg: joggal követeli, hogy olcsóbb és több legyen a hús, a zsír? Hogy legyen kellő mennyiségben tojás, hagyma? A munkásosztály! Nos, az új szakasz a munkásosztály e jogos követelését kívánja elsősorban megoldani!

Az új szakaszban népünk életszínvonala gyorsabb ütemű fejlesztésének útján pártunk feladatul tűzte ki a munkásosztállyal való kapcsolatának elmélyítését, a munkás-paraszt szövetség megszilárdítását. Az új szakasz új politikája pártunk, a proletárdiktatúra tömegbázisának kiszélesítését jelenti. Az új szakasz új politikája a párttól a tömegmunka alapvető megjavítását, fokozott, sokoldalú harcot követel a tömegek megingott bizalmának visszanyerésére. Ennek döntő feltétele, Elvtársak, hogy a párt politikáját megértsék, magukévá tegyék, helyeseljék elsősorban a kommunisták százezrei. Továbbá: hogy a kommunisták milliók ügyévé tegyék a párt politikáját és a kormány programmjának végrehajtását.

Itt térek rá az átcsoportosítás kérdésére.

Téves az a nézet, hogy az átcsoportosítás egyszerűen gazdasági, műszaki feladat. Ez is persze, de nemcsak ez. Az átcsoportosítás elsőrendű politikai feladat is. Ha akarják, pártpolitikai feladat!

Miért van szükség átcsoportosításra, mi az átcsoportosítás értelme? Az átcsoportosítás értelme az, hogy az ország anyagi, pénzügyi, technikai erőit és eszközeit az eddiginél nagyobb mértékben állítsuk népünk életszínvonala gyorsabb emelkedésének szolgálatába.

Pártunk feladata — és ezt meg kell értenie most pártunk minden tagjának, különösen a termelő minisztériumokban, a Tervhivatalban, a Központi Vezetőség apparátusában, a SzOT-nál, a DISz-nél, az MNDSz-nél — hogy az átcsoportosítást gyorsabban, szervezetten hajtsa végre. Az átcsoportosítás ütemétől, szervezettségétől, átgondoltságától függ, hogy munkásosztályunk, népünk gyorsabban érezze pártunk és kormányunk új politikájának, az új szakasznak eredményeit. Ma egyaránt mindenki, legyen az munkás, paraszt vagy értelmiségi, azt mondja: a politika helyes, csak az a baj, hogy lassan hajtják végre. Népünk a párt politikájának gyorsabb végrehajtását követeli és azt hiszem, hogy ebben népünknek igaza is van. Az átcsoportosítás sikeres lebonyolítása a párt hathatós irányítása és ellenőrzése nélkül nem oldható meg. Ez, Elvtársak, új feladatot jelent a pártszervezetek számára. Különösen fontos, hogy meginduljon azoknak a fogyasztási és közszükségleti cikkeknek a gyártása, amelyekben most népünk hiányt szenved. Az átcsoportosítás ütemétől függ, hogy a város és falu közötti piaci kapcsolatok egészségesen alakuljanak. Ezért nagy súlyt kell helyezni arra, hogy mezőgazdasági szeráruk, parasztszekerek, lószerszámok, mezőgazdasági kisgépek stb. minél gyorsabban kerüljenek a piacra, mert mindezzel tovább növeljük a parasztság munkakedvét. Ha több olyan árut tudunk nagyobb mennyiségben piacra bocsátani, amire most a dolgozó parasztságnak szüksége van, úgy ez azzal is jár majd, hogy a parasztság is nagyobb mennyiségben visz piacra élelmiszert, mindazt ami a városi lakosság, a munkásosztály zavartalan ellátásához szükséges. Ha a város és falu piaci kapcsolata helyesen alakul, úgy remélhető, hogy az árak változásában sem következnek be majd nagyobb bajok.

Az átcsoportosítással kapcsolatosan vannak olyan tünetek is, hogy egyeseknek nem tetszik, hogy most bonyolult, korszerű gépek helyett, vagy e gépek gyártása mellett húsdarálót, vagy tejszűrőt, különböző háztartási eszközöket is gyártani kell. Valahogy emiatt megsértve érzik egyesek ma-

gukat. Ez a sértődöttség, Elvtársak nem helyénvaló. Véleményem szerint a dolgozó háziasszonyok vannak joggal megsértve, hogy fejlett nehéz- és könnyűiparunk megfeledkezett a mindennapi élethez szükséges ipari cikkek gyártásáról. Az országnak Elvtársak, vas, acél, gép, szén azért kell, hogy kielégítse népünk mindennapi szükségletét. Azt kell gyártani, azt kell termelni, amire a népnek van szüksége. Úgy látszik, hogy egyesek már annyira beleélték magukat a vas, acél, gépek országának fogalmába, hogy megfeledkeznek a szocialista termelés alapvető feladatáról: népünk szükségleteinek mind nagyobb mérvű kielégítéséről. Ideje, Elvtársak, hogy gazdasági vezetőink megértsék, hogy az iparnak is arccal a nép felé kell fordulnia! Az új szakasz lényege nem utolsó sorban azt követeli meg, hogy minden területen arccal népünk felé forduljunk, mert itt-ott bizony háttal állunk népünkhöz.

Különös figyelmet kell fordítani a belföldi piacra termelt áruk minőségi megjavítására. Az utóbbi időben olyan íratlan törvény kezdett kialakulni nálunk, hogy a minőség biztosítására csak az export cikkek gyártásánál kell figyelmet fordítani, mert a belföldi piacon elkel minden — akár jó, akár rossz. Ezt az íratlan rossz törvényt és az ebből folyó helytelen gyakorlatot határozottan fel kell számolni. Mellesleg szólva, az export cikkek minőségénél is nagyon komoly bajok vannak, de még komolyabb bajok vannak a hazai piacra gyártott ipari cikkek minőségénél. A minőség rosszabbodása, persze, sok olyan tényező összességéből származik, amit gyakran az igazgatók, vagy főmérnökök maguk nem tudnak megszüntetni. De sok olyan tényező is van, ami rontja a minőséget, de amit az igazgató, főmérnök, technológus meg tud szüntetni és mégsem szüntet meg. Ezt másképp, mint népünk lebecsülésének, ízlése semmibevevésének nem lehet értékelni! A jó minőség biztosítása, az ízléses, szép kivitelű fogyasztási és közszükségleti cikkek gyártása az új szakasz határozott követelménye. Szükség van arra, hogy a termelést mindjobban áthassa népünk szeretete, ez pedig azt jelenti, hogy jobb minőséget, ízléses és szebb kivitelű iparcikkeket gyártsunk népünk számára. A jobb minőségű, szebb és ízlésesebb áruk termelésének a biztosítása politikai kérdés is.

Sokan azt kérdezik, hogy hogyan kell most kommunista módra vezetni a pártonkívüli tömegeket. A tömegek vezetését, illetve annak elérését, hogy a tömegek kövessék pártunkat és kormányunkat, nem utolsó sorban a jobb, szebb és ízlésesebb áruk termelésével is biztosítani kell. Aki erről — a tömegek vezetésének ilyen módjáról — megfeledkezik, az aligha ért valamit a pártonkívüli tömegek kommunista vezetésének politikájához. Sokat, nagyon sokat tehetünk a minőség megjavításának a biztosítására, anélkül, hogy növelnénk az importot. Nagy kezdeményezésre, leleményességre, újításokra van itt szükség. Tekintsük tehát a minőség megjavításának kérdését egyik legfontosabb kötelességünknek és gondoskodjunk arról, hogy az ezen a téren eluralkodó hanyagság és közömbösség gyorsan megszűnjék.

Beszéltem arról, hogy népünk mind hangosabban azt mondja, hogy „gyerünk gyorsabban a jó és helyes párt- és kormányhatározatok végrehajtásával"! Ebből, amit népünk mond, bizonyos kritika is csendül ki a vezetők felé. Persze a vezetők kötelessége, hogy megtegyenek mindent, ami tőlük függ a helyes párthatározatok és a kormányprogramm sikeres végrehajtásának érdekében. De népünknek meg kell azt is mondani, hogy a párt helyes határozatának és a kormány programmjának gyorsabb végrehajtása nemcsak a vezetőktől, hanem magától a néptől is függ. Az új szakasz követelménye, hogy a munkásosztály, a dolgozó parasztság, az értelmiség nagyobb tömegeit kapcsoljuk be a szocializmus építésébe, mint eddig. A szocializmus ereje abban van, hogy azt a nép építi! Meg kell népünkkel értetni, hogy maximálisan támogassa mindazt, ami előre viszi pártunk és kormányunk politikájának végrehajtását, de azt is, hogy erélyesen harcoljon mindaz ellen, ami lassítja, fékezi a jólét fejlő-

dését. Különösen fontos, hogy erőteljesebben tudatosítsuk a magyar munkásosztályban, a dolgozó parasztságban, az értelmiségben, hogy az életszínvonal további emelésének sorsa a termelés alakulásától függ és ezért az népünk kezébe van letéve. Mindenütt biztosítani kell a termelés folyamatosságát, a szükséges műszaki feltételeket; rendet, szervezettséget, tisztaságot, kulturált viszonyokat kell teremteni az üzemekben, gyárakban, mert ha mindez megvan, vidámabban, gyorsabban folyik a munka.

Merészebben és határozottabban kell fellépni azok ellen, akik megsértik a munkafegyelmet. A munkafegyelem — amint az elvtársak tudják — az utóbbi hónapokban komolyan megromlott. A párt- és DISz-szervezetek, szakszervezetek, de gazdasági vezetőink is tartsák elsőrendű kötelességüknek, hogy nevelő munkával s az érvényben lévő törvényes eszközök felhasználásával gondoskodjanak arról, hogy megszilárdítsák az ipari termelés területén a szükséges munkafegyelmet. Az új szakasz nagyobb, öntudatosabb munkafegyelmet jelent. Erősödő fegyelem nélkül az új szakasz feladatát sikeresen nem lehet megoldani. Ezért fokozott harcot kell indítani a munkafegyelem alapvető megjavításáért.

Sokkal komolyabban kell foglalkozni az önköltség csökkentésével és a termelékenység emelésének kérdésével, mint ezideig. Sokat beszélünk mi, Elvtársak, ezekről a fontos kérdésekről, de sajnos, érezhető javulás nem tapasztalható, sőt mi több, egy egész sor területen rosszabbodott a helyzet. Azt hiszem, hogy nem utolsó sorban azért, mert dilettáns módon kezeljük az önköltségcsökkentés és a termelékenység növekedésének az ügyét. Nem tanulmányozzuk tudományosan termelésünk tapasztalatait, a munkafolyamatok szervezettségét, a kooperáció kérdését, a technológia biztosítását, annak fejlesztését és egy egész sor más kérdést, ami mind összefügg a termelékenység, az önköltség alakulásával. Jellemző, hogy Magyarországon a szocializmus építésének ötödik évében nem folyik a közgazdaságtudomány terén semmiféle elméleti tudományos kutatómunka. A magyar tervgazdálkodásnak nincs irodalma, sőt mi több, azzal „dicsekedhetünk", hogy közgazdaságtudományunk nem rendelkezik tudományos folyóirattal. A szocializmus építése az tudvalevőleg tudomány is és nem utolsó sorban közgazdaságtudomány. De sajnos mi ezzel a fontos tudományággal vajmi keveset törődünk. Itt az ideje, hogy változtassunk ezen a helyzeten, mert hogyha ez így folyik tovább, úgy fennál annak a veszélye, hogy gazdaságpolitikánkban újabb hibákat követhetünk el és persze annak veszélye is, hogy nem tudjuk sikeresen megoldani a termeléssel, a tervezéssel kapcsolatos gyakorlati problémákat sem.

Sokat segíthetnek pártunknak és kormányunknak ezen a téren fiatal közgazdászaink. Bátorítani kell őket, hogy munkáikkal jelenjenek meg a közgazdaságtudomány frontján és vessék fel a szocializmus építésének, a tervezésnek a problémáit. Tanulmányozzák a termelés, a tervgazdálkodás tapasztalatait, általánosítsák azokat és nyujtsanak ezzel segítséget a szocializmus építésében.

Ma a párt- és állami vonalon egyaránt szükség van arra, hogy a kommunisták felülvizsgálják eddigi munkájukat és megtalálják tevékenységükben mindazt, ami távoltartja őket a tömegektől és kidolgozzák azokat a tennivalókat, amelyek elvégzését az új szakasz parancsolólag megköveteli tőlük.

Különös jelentőséggel bír, hogy nagyobb segítséget nyujtsunk mezőgazdaságunknak az őszi munkálatok elvégzésében. Hiszen itt nem kisebb dologról van szó, mint népünk jövő kenyerének biztosításáról. Még ebben az évben, de jövőre még inkább szükséges, hogy jobban megműveljük a földet, hogy a mezőgazdasági tudomány emberei jobban összeforrjanak a földművelés gyakorlati problémáival, hogy ne elvontan dolgozzanak, hanem a gyakorlatot gazdagítva növeljék a magyar föld hozamát.

Nagy gondot kell fordítani arra, hogy rendbejöjjenek gépállomásaink. Mezőgazdasági gépeket gyártó üzemeink ne

munista tömegmunkával, a tömegek szakadatlan felvilágosításával lehet az ellenség élénkülő tevékenységét visszaverni, az ellenséget elhallgattatni.

A falun az ellenség szintén azzal a taktikával dolgozik, hogy felcsigázza a várakozást és különösen azt hirdeti, hogy a parasztok ne fizessenek adót, ne tegyenek eleget beszolgáltatási kötelezettségüknek. Az ellenség itt arra megy rá, hogy népünk ellátása terén nehézségeket okozzon államunknak. Az ellenség az állami fegyelem lazítását célozza. Látni és nagyon jól kell ismerni az ellenség taktikáját, hogy megtaláljuk azokat a helyes intézkedéseket, amelyek segítségével az ellenséget úgy a városban, mint a falun el tudjuk szigetelni népünktől. Ma a falun — és még sokáig — olyan helyzet lesz, hogy nemcsak hogy nem szabad csökkenteni, de ellenkezőleg, erősíteni kell a kommunista felvilágosító munkát, az ellenség elleni politikai harcot.

A tapasztalat azt igazolja, hogy gyakran az ellenség abból él, hogy a tömegek, a dolgozó parasztság vagy egyáltalán nem, vagy nem eléggé ismeri a párt és a kormány intézkedéseit, vagy ahol ismeri, azok végrehajtása nagyon vontatottan történik állami és tanács-szerveink részéről. Ezért az ellenség elleni harcnak az eredménye döntő mértékben a párt- és kormányhatározatok gyors és sikeres végrehajtásától függ. Feltétlenül gondoskodni kell arról, hogy ott ahol továbbra is huza-vona van ezen a téren, az rövidesen megszűnjék. Fel kell figyelni parasztságunk azon véleményére, hogy nem is új kormányhatározatokra van szükség, hanem a hozott jó határozatok gyors végrehajtására. Ebben parasztságunk meg is fogalmazta a kommunisták, állami és tanács-funkcionáriusaink feladatait.

A Központi Vezetőség októberi teljes ülése óta eltelt egy hónap tapasztalatai azt igazolják, hogy számos pártfunkcionárius nem érti, hogy hogyan kell biztosítani a pártonkívüli tömegek kommunista vezetését. Kérik, hogy ezt magyarázzuk

meg. Ez a kérelem, Elvtársak, egymaga is mutatja már, hogy pártunkban gyenge lábon áll a tömegmunka és sokan nem is értik, hogy miben van a tömegek vezetésének a művészete.

A legfontosabb ezzel kapcsolatosan a párt helyes politikájának a biztosítása. Ha a párt helyes politikája adva van, azaz olyan politika, amely a tömegek akaratát, óhaját híven kifejezi, akkor a tömegek vezetésének legfontosabb feltételeit megteremtettük. Sajnos, nálunk a vezetés kérdését, a tömegek vezetésének kérdését is gyakran tisztán szervezeti kérdésre, a módszerek kérdésére korlátozzák. A szervezeti kérdéseket semmiképpen sem szabad lebecsülni, mert a jó szervezéstől függ nagyrészt a helyes politika végrehajtásának a sikere. Ahhoz, hogy a tömegeket helyesen vezessük, mindenekelőtt — miután már a helyes politika adva van — az kell, hogy tudatosítsuk ezt a helyes politikát a tömegekben. Biztosítani kell, hogy a tömegek megértsék, elfogadják, helyeseljék a párt politikáját. A tömegeket vezetni akkor lehet, ha azok elfogadják, magukévá teszik a párt politikáját. Ezt úgy lehet elérni, ha a kommunisták tízezrei, sőt mi több, a kommunisták százezrei nap mint nap a tömegek között dolgoznak és szakadatlanul, újra és újra megmagyarázzák a párt politikáját és mozgósítják a tömegeket a párt politikájának végrehajtására. Ezért a tömegmunka alapvető kérdése, annak legfontosabb része a mindennapi politikai felvilágosító munka, röviden: az agitáció. Az agitáció irányítását, megszervezését, tartalmának szakadatlan meghatározását a vezető pártszerveknek kell elvégezni és nem szabad azt egyedül az agitációs osztályokra bízni. A tömegek felvilágosítása nem egy osztály, hanem az egész párt egyik legfontosabb politikai feladata. Sajnos, ezt még sokan nem értik meg pártunkban. Az a választott vezető pártszerv, amely nem irányítja rendszeresen az agitációs munkát, az nem foglalkozhat a párt politikájának a népszerűsítésével, azzal, hogy újra és újra megértesse a párt politikáját népünkkel. De ha a párt vezető szervei nem foglalkoznak a párt politikájának folyamatos nép-

szerűsítésével, akkor lényegében mivel foglalkoznak? Egyes elvtársak azt mondják — és én egyetértek velük — hogy számos vezető pártszervünk legkevesebbet a politikával foglalkozik és ezután csodálkozik, hogy itt-ott még ma is baj van a párt és tömegek közötti kapcsolatban.

A tömegek felvilágosító munkájának elengedhetetlen feltétele, hogy szakadatlanul tanulmányozzuk népünk hangulatát, hogy ismerjük kiválóan azt, hogy hogyan vélekedik népünk pártunk politikájáról. Ennek ismerete nélkül a tömegek vezetéséről beszélni nem lehet.

De a tömegek helyes vezetéséhez tartozik az ellenség munkájának, taktikájának a tanulmányozása is — hiszen az ellenség is végez tömegmunkát, ő is dolgozik népünk tömegei között. Sajnos, az ellenség taktikájával, az ő agitációs munkájának a tartalmával vajmi keveset törődtünk. A jövőben ezen is változtatni kell.

Persze, a tömegek helyes vezetéséhez nemcsak az kell, hogy a tömegek között szakadatlan felvilágosító munkát végezzünk, hanem az is — és ez nem kevésbbé fontos mint az agitáció — hogy biztosítsuk a párt politikájának, a kormányprogrammnak maradéktalan végrehajtását, továbbá az, hogy gondoskodjunk népünk mindennapi problémáinak rendezéséről, jogos panaszainak orvoslásáról.

A párt a tömegek vezetését sikeresen csak úgy tudja megoldani, ha bátran támaszkodik a meglévő nagy társadalmi tömegszervezetekre. Sajnos, ezt az igazságot sokan nem ismerik el, mert ha elismernék, akkor nem alakult volna ki az a helyzet, hogy a pártszervezetek gyakran elnyomják, háttérbe szorítják a tömegszervezeteket. Irányítás helyett gyakran az történik, hogy a pártszervezetek átveszik a tömegszervezetek vezetését, hogy egyszerűen helyettük elvégzik feladataikat. Hová vezet ez, Elvtársak? Oda, hogy a tömegszervezetek nem jutnak kellő aktivitáshoz, hogy nő soraikban a passzivitás és ennek következtében csökken befolyásuk és

tekintélyük. De a tömegszervezetek tekintélyének és befolyásának csökkenése visszahat a párt tömegbefolyásának alakulására is és azt ennek következtében szintén csökkenti. Ahhoz, hogy a párt sikeresen vezesse a tömegeket, hogy a párt tömegbefolyását jobban ki tudja szélesíteni, talpra kell állítani, meg kell erősíteni, jobban kell támogatni a tömegszervezeteket. A pártnak nem kell tartania a tömegszervezetek aktivitásától. Ellenkezőleg, azt növelni kell. A párt akkor cselekszik helyesen, ha jó irányításával növeli a szakszervezetek, a DISz, MNDSz és más tömegszervezetek tekintélyét, ha nem szorítja korlátok közé a tömegszervezeteket. Ez a pártonkívüli tömegek sikeres vezetésének egyik legfontosabb követelménye.

Az új szakasz új feladatait sikeresen nem oldhatjuk meg, ha pártunk funkcionáriusai, tagjai nem tanulják meg a pártonkívüli tömegek vezetésének művészetét. Pártunk a tömegmunka területén a hatalom meghódítása előtt gazdag tapasztalatokkal rendelkezett. Tanulni kell ezekből a tapasztalatokból és újakkal kell gazdagítani azokat. A párt ereje tudvalevőleg a tömegek támogatásában van. A tömegek támogatását — és mind lelkesebb támogatását — pártunk politikájának sikeres végrehajtása érdekében biztosítani — ez az új szakasz egyik legfontosabb követelménye. Ezt kell, hogy megértse egész pártunk.

A sikeres tömegmunka kedvező feltételeit pártunk júniusi és októberi határozatai megteremtették. Most minden attól függ, hogy pártunk káderei, a tagság százezres tömege hogyan tudja a kedvező feltételeket hasznosítani. A Központi Vezetőség apparátusában dolgozó pártmunkások lelkes, odaadó munkájától is nagyon sok minden függ. Innen, a Központi Vezetőség apparátusából kell, hogy nagyobb optimizmus, lendület sugározzék ki, mint ezideig. Szükséges, hogy a Központi Vezetőség apparátusa példát mutasson arra, hogy hogyan kell újszerűen dolgozni, hogyan kell új módon gondoskodni pártunk nagyszerű politikájának sikeres végrehajtásáról. A Központi Vezetőség elvárja, hogy az apparátus munkatársai valóban

példaszerűen, az új szakasz nagy feladataihoz méltóan, nagy odaadással, nagyobb tudással, az újnak bátor támogatásával és erősítésével megtesznek mindent, hogy sikerről-sikerre vigyük pártunk új, nagyszerű politikáját.

5614. Franklin-nyomda Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Felelős: Vértes Ferenc.

1.50 Ft

Bizalmas!

84/2

FARKAS MIHÁLY

AZ ÚJ SZAKASZ ÉS A POLITIKAI TÖMEGMUNKA FELADATAI

SZIKRA